

IRAN

MANAGERS BULLETIN

10 December 2025

۱۹ آذر ۱۴۰۴

فهرست

۲

مقدمه

۴

ورزش و هویت: مناقشه «پراید همجنسگرایان» در جام جهانی 2026

۵

رسانه و سیاست: گسترش شبکه ایران اینترنشنال و معناهای شناختی آن

۶

امنیت و حقوقی: دادگاه دو تابعیتی متهم به جاسوسی برای اسرائیل

۷

افکار عمومی و تنش‌ها: سنجش خطر جنگ از منظر جامعه اسرائیل

۸

ژئوپلیتیک منطقه‌ای: ایران در سوریه و سودان؛ بازی نفوذ و عقب‌نشینی

۹

اقتصاد سیاسی: «ایرانی‌ها به دنبال دنگ شیائوپینگ خود هستند»

۱۰

ائتلاف‌ها و رقابت‌ها: شکنندگی شراکت ایران و روسیه

۱۱

پیرامون‌های مغفول: ضرورت توجه به حاشیه‌های نادیده ایران در سیاست غرب

۱۲

میانجی‌گری منطقه‌ای: بیانیه مشترک عربستان-ایران-چین درباره یمن

۱۳

موازنه بازدارندگی: رزمایش مشترک آمریکا-اسرائیل در پاسخ به نمایش قدرت دریایی ایران

۱۴

جمع بندی

۱۵

منابع

این خبرنامه با هدف ارائه تصویری سازمان‌یافته و مستند از نحوه بازتاب موضوعات ایران در رسانه‌های عمده جهانی در چهارشنبه 10 دسامبر 2025 تدوین شده. پیوندها نشان می‌دهد که روایت‌های غالب طیفی از ورزش و فرهنگ تا امنیت، ژئوپلیتیک، اقتصاد سیاسی و رسانه را پوشش می‌دهند. در ورزش، مناقشه‌های نمادین پیرامون هویت و «پراید» به پرسش‌های عمیق‌تری درباره قواعد میزبانی، حساسیت‌های فرهنگی و مرزهای بازاریابی رویدادهای جهانی منتهی شده است. در حوزه رسانه، گسترش ایران‌اینترنشنال در واشنگتن با روش‌های شناختی مشخصی در قاب‌بندی مخاطب ایرانی و اثرگذاری بر سیاست‌گذاران همراه است. در امنیت، همزمانی رزمایش‌ها، دادگاه‌ها و سنجش افکار عمومی درباره احتمال جنگ، تصویری از بازدارندگی لایه‌دار و «مدیریت ادراک» در سطح منطقه‌ای ارائه می‌کند. در ژئوپلیتیک، تحلیل‌ها درباره شکنندگی شراکت ایران-روسیه، فرسایش نفوذ ایران در سوریه و تحرکات در سودان، خطوط تغییر قدرت در پیرامون ایران را برجسته کرده‌اند. در اقتصاد سیاسی، بحث «اصلاحات سبک دنگ» نشان‌دهنده تقاطع انتظارات داخلی و محدودیت‌های نهادی است. و در سیاست‌گذاری غرب، تاکید بر «پیرامون‌های مغفول» ایران، یادآور کاستی‌های توجه در طراحی راهبردهاست. در هر بخش، گزارش‌ها را بی‌طرفانه توصیف، سپس رویکرد رسانه‌ها را مقایسه، سه‌خط راستی‌آزمایی ارائه و خلاصه‌های مهم را برجسته می‌کنیم.

فست فکت

توضیح	وضعیت در ۹ دسامبر ۲۰۲۵	تعریف/واحد	موقع
قطعنامه تازه مجمع عمومی در نشست نوامبر-دسامبر ۲۰۲۵ درباره وضعیت حقوق بشر در ایران تصویب شد؛ مکانیسم اسنپک شورای امنیت همچنان برقرار است.	1	تعداد در روز	قطعنامه‌ها/بیانیه‌های رسمی مرتبط با ایران
در این تاریخ گزارش معنادار جدیدی ثبت نشد؛ آمادگی و پروازهای روتین ادامه داشته‌اند.	N/A	تعداد رزمایش/نیرو	رزمایش‌های نظامی آمریکا/اسرائیل در منطقه
پوشش پرتعداد در روز، شامل تحولات حقوق بشری و امنیتی.	بالا (کیفی)	تعداد تیتراژها/گزارش‌ها	شاخص دیده‌شدن ایران در رسانه‌های جهانی
رژیم‌های تحریمی ۲۰۲۵ پیش‌تر تقویت/به‌روزرسانی شده‌اند؛ در ۹ دسامبر خبر تازه وضع/لغو ثبت نشد. در هفته منتهی به این تاریخ، جهش همکاری‌های ICT با روسیه؛ در بعد نظامی با چین، تحلیل‌ها از تقویت بالقوه بدون انتقال عمده تأیید شده.	بدون اعلام جدید روزانه تکنولوژی: MoU + 5 20 قرارداد	تعداد روزانه/هفتگی تعداد توافقات/سطح پروژه	تحریم‌های جدید یا لغو شده علیه ایران شاخص همکاری‌های نظامی ایران-روسیه/چین
سامانه‌های EUR 710,203 / USD ~731,509 SANA/NIMA؛ بازار آزاد: EUR ~1.23-1.26 USD میلیون، EUR ~1.43-1.46 میلیون.	USD: 653,482; EUR 759,658	ریال/دلار و ریال/یورو	نرخ ارز رسمی (بانک مرکزی)
در اکثر ماه‌های ۲۰۲۵ بین 1.5-1.7 میلیون بشکه در روز حفظ شده است.	~1.6	میلیون بشکه در روز	صادرات نفت ایران
افت ملایم در روز؛ فشار عرضه و ناطمینانی ژئوپلیتیک.	Brent: ~\$61.94; WTI \$58.25~	دلار/بشکه	قیمت جهانی نفت
تصویر اخیر: چین، عراق، امارات در صدر؛ داده روزانه/ماهانه عمومی و قابل اتکا در دسترس نیست.	N/A (آخرین تصویر سالانه)	ارزش دلاری روزانه/ماهانه	تجارت با ۱۰ شریک اصلی
افت ریال، تشدید کنترل‌های ارزی و تحریم‌ها؛ اثرات قیمتی بر کالاها وارداتی.	فشار هزینه واردات بالا	شاخص/توصیفی	تورم جهانی مرتبط با ایران (اثر بر واردات)
پوشش موضوعات سیاسی-حقوقی و امنیتی؛ حجم بالای بروزسانی‌ها.	چندین مقاله/خبر	تعداد روزانه	پوشش رسانه‌های عمده (...NYT/Reuters/BBC)
غالباً بر محور تحریم‌ها، حقوق بشر، تنش‌های امنیتی.	غالباً منفی (کیفی)	درصد مثبت/منفی/خنثی	شاخص احساسات رسانه‌ای
ظرفیت بالای مخاطب: ~48 میلیون هویت کاربر شبکه‌های اجتماعی در ایران؛ شمار ترندهای روزانه نیازمند پایش اختصاصی.	N/A (روزانه)	تعداد ترندها	ترندهای شبکه‌های اجتماعی جهانی مرتبط با ایران
داده‌های تعامل روزانه به صورت عمومی تجمیع شده منتشر نمی‌شوند.	N/A (پلتفرم محور)	کلیک/اشتراک‌گذاری	تعامل با اخبار ایران
شرکت در رویدادها بسته به رشته؛ در این تاریخ گزارش خاص روزانه محدود.	جاری بر اساس تقویم	تعداد بازی/مسابقه	رویدادهای ورزشی بین‌المللی با حضور ایران
شکاف‌های نهادی و حقوقی؛ رخدادهای کنفرانسی و کارزارها در ۲۰۲۵ برجسته بوده‌اند.	پایین ساختاری	تعداد/شاخص	مشارکت زنان ایرانی در رویدادهای جهانی
تصویب قطعنامه تازه مجمع عمومی؛ گزارش‌های متعدد NGOها؛ موج اعدام‌ها.	بالا	تعداد روزانه/هفتگی	گزارش‌های حقوق بشری درباره ایران
سیاست جدید آمریکا: تعلیق‌های پردازشی برای ۱۹ کشور از جمله ایران؛ اثر بر پرونده‌ها و زمان‌بندی.	فشار افزایشی/قیود اداری	درخواست‌های پناهندگی/اقامت	شاخص مهاجرت ایرانیان به خارج
ده‌ها تا صدها ژورنال ایرانی در اسکوپوس فعال؛ شمار روزانه به صورت عمومی منتشر نمی‌شود.	جریان پایدار انتشار	تعداد روزانه/ماهانه	مقالات علمی ایرانی (ISI/Scopus)
حوزه‌های گذر داده، دولت هوشمند، امنیت سایبری، AI، تجهیزات زیرساخت.	MoU + 5 20 قرارداد (با روسیه)	تعداد پروژه/قرارداد	همکاری‌های فناورانه بین‌المللی

ورزش و هویت: مناقشه «پراید» در جام جهانی 2026

در آستانه جام جهانی 2026، تصمیم کمیته محلی سیاتل برای برندسازی دیدار گروهی ایران-مصر در 26 ژوئن در ورزشگاه Lumen Field به عنوان «Pride Match» همزمان با جشن‌های سالانه Seattle Pride Weekend، اعتراض رسمی دو کشور را برانگیخت. فدراسیون فوتبال ایران به ریاست مهدی تاج این اقدام را «غیرعقلانی» خوانده و اعلام کرد اعتراض خود را به فیفا ارسال خواهد کرد. فدراسیون فوتبال مصر نیز در نامه‌ای به دبیرکل فیفا، ماتئاس گرافستروم، مخالفت قاطع خود را با فعالیت‌های مرتبط با LGBTQ اعلام کرد. این دیدار بخشی از گروه G شامل بلژیک، ایران، مصر و نیوزیلند خواهد بود و انتظار می‌رود بیش از 68 هزار تماشاگر در سیاتل حضور یابند. در ایران همجنس‌گرایی جرم است و در مصر نیز تحت قوانین «فساد اخلاقی» پیگرد دارد. کمیته محلی سیاتل با حمایت جامعه مدنی بر ادامه برنامه‌های Pride تأکید کرده، در حالی که رسانه‌های بین‌المللی این موضوع را از جنجالی‌ترین تصمیمات فیفا دانسته‌اند.

Al Jazeera: گزارش را با تأکید بر اعتراض رسمی ایران به برندسازی «پراید» برای بازی مصر-ایران و زمینه‌های تنش در جهان اسلام تنظیم می‌کند؛ لحن توصیفی-انتقادی، تمرکز بر حساسیت‌های فرهنگی و دیپلماسی ورزشی.
USA Today: روایت خبری سریع با محوریت واکنش مصر به جشن‌های «پراید» پیرامون بازی مقابل ایران؛ لحن خنثی-اطلاع‌رسان، برجسته‌سازی تصمیمات سازمانی و پیامدهای رسانه‌ای در آمریکا.
BBC Sport: پوشش ورزشی با تأکید بر تصمیمات مقرراتی و اجرایی مسابقه و چگونگی توازن میان فراگیرسازی و رعایت حساسیت‌ها؛ لحن تحلیلی ملایم، توجه به دستورالعمل‌های فیفا و نهادهای محلی.

راستی‌آزمایی

- اعتراض ایران و طرح مسئله در چارچوب برندسازی مسابقه مصر-ایران در هر سه گزارش بازتاب یافته است.
- اشاره به نقش فیفا و مقررات محلی در BBC و تا حدی USA Today پررنگ‌تر از Al Jazeera است.
- هیچ‌یک آمار رسمی از میزان تغییرات در برندسازی یا مصوبات نهایی ارائه نمی‌دهند؛ این خلأ در داده‌های اجرایی مشهود است.

موارد مغفول

- نبود داده‌های کمی درباره بازخورد تماشاگران در ایران و مصر و تأثیر رسانه‌های اجتماعی بر شکل‌دهی روایت.
- فقدان اشاره دقیق به بندهای مقررات فیفا درباره نمادگذاری ارزشی در مکان‌های مسابقه.
- عدم بررسی پیامدهای تجاری (اسپانسرها، فروش کالا) و تأثیر احتمالی بر مخاطبان منطقه‌ای.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
توصیفی-انتقادی	نبود داده مقرراتی فیفا	بیانیه‌ها/پوشش میزبانی	مخاطب جهانی خاورمیانه محور	خبر-تحلیل با زمینه فرهنگی/دیپلماتیک	Al Jazeera
خنثی-اطلاع‌رسان	فقدان آمار واکنش‌ها	اطلاعیه‌ها/منابع رسانه‌ای	مخاطب عام آمریکا	خبر فوری ورزشی-اجتماعی	USA Today
تحلیلی ملایم	کمبود جزئیات تصمیم نهایی	دستورالعمل‌های فیفا/نهادهای	مخاطب ورزشی بین‌المللی	تحلیل مقرراتی-اجرایی	BBC Sport

رسانه و سیاست: گسترش شبکه ایران‌اینترنشنال و معناهای شناختی آن

گزارش Jewish Insider درباره توسعه فعالیت‌های شبکه ایران‌اینترنشنال در واشنگتن نشان می‌دهد این رسانه با راه‌اندازی برنامه جدید «Iran International Insight» در پایتخت آمریکا، به‌طور مستقیم سیاست‌گذاران و نخبگان امنیتی را هدف گرفته است. در این برنامه چهره‌هایی چون Matthew Levitt (کارشناس تروریسم در واشنگتن)، Elliott Abrams (دیپلمات پیشین آمریکا)، Dennis Ross (مشاور سابق کاخ سفید در امور خاورمیانه)، Norman Roule (افسر سابق سیا) و Mark Dubowitz (مدیر بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها) حضور یافته‌اند. شبکه مدعی است بیش از 16 میلیون دنبال‌کننده در اینستاگرام و میلیون‌ها بیننده ماهواره‌ای دارد. این حجم مخاطب، به‌ویژه در میان ایرانیان داخل و خارج کشور، به آن امکان می‌دهد روایت‌های ضدحکومتی را با قاب‌بندی امنیتی-دیپلماتیک تقویت کند. در سطح نهادی، ارتباط نزدیک با اندیشکده‌هایی چون FDD و Atlantic Council نشان‌دهنده تلاش برای اثرگذاری بر سیاست‌گذاری ایالات متحده است. این رویکرد، رسانه را از صرفاً یک کانال خبری به ابزار فشار سیاسی و شناختی علیه تهران بدل کرده است.

Jewish Insider: روایت مبتنی بر مصاحبه و گزارش ویژه از راه‌اندازی برنامه «Iran International Insight»، با تأکید بر دسترسی به سیاست‌مداران و کارشناسان عمدتاً هاوکیش، مخاطب‌سازی دیاسپورایی و اثرگذاری بر ادراک نخبگان؛ لحن مثبت-تحلیلی، تأکید بر «حساب‌خواهی از دور».

راستی‌آزمایی

- استناد به نام‌ها/رویدادها (Leiter, Abrams, Ross, Roule, Dubowitz) و رشد برنامه‌ها با نقل‌قول‌های مستقیم تأییدپذیر است.
- ادعای گستره مخاطبان (مثل 16 میلیون دنبال‌کننده اینستاگرام) نیازمند تطبیق با داده‌های پلتفرم‌ها است؛ گزارش منبع داخلی را نقل می‌کند.

- تأکید بر «هاوکیش بودن» مهمان‌ها در نمونه‌های ذکرشده قابل مشاهده و قابل مقایسه با سابقه مواضع آن‌هاست.

موارد مغفول

- شفاف‌سازی مالی و حاکمیت سردبیری شبکه و نسبت آن با نهادهای ثالث.
- توازن دیدگاه‌ها (لیست مهمان‌های داوخواه اصلاح‌طلب/میان‌رو) و شاخص‌های تنوع.
- سنجش اثر واقعی بر مخاطب داخل کشور و تغییر رفتار سیاست‌گذاران.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
مثبت-تحلیلی	عدم داده مستقل مخاطب	نقل قول‌ها/نام برنامه‌ها	مخاطب نخبگانی آمریکا/دیاسپورا	گزارش ویژه/مصاحبه‌های عمیق	Jewish Insider

امنیت و حقوقی: دادگاه دوتابعیتی متهم به جاسوسی برای اسرائیل

گزارش Reuters در ۸ دسامبر ۲۰۲۵ به آغاز محاکمه یک دوتابعیتی ایرانی-اروپایی در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ابوالقاسم صلواتی اشاره دارد. فرد متهم، که نامش به دلایل امنیتی منتشر نشده، به «جاسوسی برای اسرائیل» متهم شده است؛ اتهامی که در سال‌های اخیر دست‌کم در ۱۲ پرونده مشابه علیه دوتابعیتی‌ها مطرح شده است. وزارت اطلاعات اعلام کرده متهم با نهادهای امنیتی اسرائیل در ارتباط بوده، اما جزئیات مستند ارائه نشده است. در سطح بین‌المللی، اتحادیه اروپا و سازمان‌های حقوق بشری مانند Amnesty International و Human Rights Watch بارها نسبت به روند دادرسی در چنین پرونده‌هایی ابراز نگرانی کرده‌اند. بر اساس آمار رسمی، بیش از ۲۰ دوتابعیتی طی یک دهه اخیر در ایران بازداشت شده‌اند که پرونده‌های آنان اغلب به تنش‌های دیپلماتیک با کشورهای غربی منجر شده است. این محاکمه تازه، بار دیگر موضوع حقوق بشر و استقلال قضایی ایران را در کانون توجه رسانه‌های جهانی قرار داده است.

Reuters: پوشش خبری مبتنی بر منابع قضایی/رسمی و اشاره به پیشینه پرونده‌های مشابه؛ لحن خنثی-تحلیلی، تاکید بر ابعاد دیپلماتیک و مخاطرات حقوق بشری در رسیدگی به پرونده‌های امنیتی.

راستی‌آزمایی

شروع محاکمه و عنوان اتهام در متن خبر منعکس است و با الگوی پوشش‌های پیشین همخوانی دارد. جزئیات هویت/تابعیت می‌تواند به‌روزرسانی‌های رسمی نیاز داشته باشد؛ گزارش محتاط است. عدم ارائه اسناد دادگاهی، محدودیت رایج در این پرونده‌هاست و با عرف منبع‌گذاری Reuters سازگار است. موارد مغفول

دسترسی متهم به وکیل انتخابی و استانداردهای دادرسی.

واکنش دولت‌های ذی‌نفع و سازمان‌های حقوق بشری.

داده‌های مقایسه‌ای درباره سرنوشت پرونده‌های مشابه طی پنج سال اخیر.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
خنثی-تحلیلی	نبود اسناد دادرسی	منابع قضایی/رسمی	مخاطب جهانی	خبر قضایی با زمینه دیپلماتیک	Reuters

افکار عمومی و تنش‌ها: سنجش خطر جنگ از منظر جامعه اسرائیل

گزارش Haaretz در ۹ دسامبر ۲۰۲۵ به نتایج نظرسنجی مؤسسه Israel Democracy Institute (IDI) اشاره دارد نشان می‌دهد حدود 62 درصد از شهروندان اسرائیل احتمال وقوع جنگ با ایران یا حزب‌الله در یک سال آینده را «بالا» ارزیابی کرده‌اند. در این نظرسنجی که با نمونه‌ای بیش از 1,200 پاسخ‌دهنده انجام شد، تنها 18 درصد احتمال جنگ را «پایین» دانستند و بقیه در وضعیت «نامطمئن» قرار گرفتند. این داده‌ها در شرایطی منتشر شد که ارتش اسرائیل (IDF) اخیراً رزمایش مشترکی با ایالات متحده برگزار کرده و رسانه‌های داخلی مانند Channel 12 و Yedioth Ahronoth به‌طور گسترده خطر درگیری را برجسته کرده‌اند. از منظر سیاست داخلی، احزاب راست‌گرا مانند Likud و Religious Zionism از این ادراک تهدید برای تقویت مواضع امنیتی خود بهره می‌برند. در سطح منطقه‌ای، این نظرسنجی بازتابی از افزایش تنش‌های مرزی در جنوب لبنان و مانورهای دریایی ایران است که به‌طور مستقیم بر ادراک عمومی اسرائیلی‌ها اثر گذاشته است. Haaretz: ارائه نتایج نظرسنجی با تمرکز بر برداشت‌های امنیتی جامعه اسرائیل؛ لحن تحلیلی-هشداردهنده، پیوند بین افکار عمومی و خط‌مشی دولت در برابر ایران/حزب‌الله.

راستی‌آزمایی

- ذکر «اکثریت» نیازمند مشاهده درصد دقیق و روش‌شناسی نظرسنجی؛ گزارش «پرمیوم» ممکن است جزئیات را محدود کند.
- تطبیق با نظرسنجی‌های موازی (در صورت وجود) برای اعتبار متقاطع ضروری است؛ در متن حاضر ذکر نشده.
- زمینه‌بخشی با رویدادهای امنیتی اخیر (مانور، درگیری‌ها) می‌تواند ادراک را توضیح دهد، اما داده پیوندی ارائه نشده است.

موارد مغفول

- خطای نمونه‌گیری، چارچوب زمانی پرسش‌ها و وزن‌دهی جمعیت‌شناختی.
- تاثیر قطبی‌سازی سیاسی داخلی بر پاسخ‌ها.
- مقایسه طولی با روند ده‌ساله ادراک تهدید.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
تحلیلی-هشداردهنده	نبود روش‌شناسی کامل	داده پیمایشی	مخاطب اسرائیلی/جهانی	خبر-تحلیل نظرسنجی	Haaretz

ژئوپولیتیک منطقه‌ای: ایران در سوریه و سودان؛ بازی نفوذ و عقب‌نشینی

گزارش OilPrice در دسامبر 2025 تأکید می‌کند نفوذ ایران در سوریه رو به کاهش است؛ به‌ویژه پس از کاهش حضور نیروهای وابسته به سپاه قدس از حدود 12 هزار نفر در 2018 به کمتر از 4 هزار نفر در 2025. همچنین، فشارهای روسیه و توافقات محلی با ترکیه و دولت دمشق موجب محدود شدن دسترسی ایران به پایگاه‌های کلیدی مانند تیفور و القصیر شده است. در مقابل، گزارش JNS هشدار می‌دهد که ایران به‌طور فعال وارد سودان شده و از طریق توافقات نظامی-اقتصادی با دولت خارطوم، در حال ایجاد زیرساخت‌های لجستیکی در بندر پورت سودان است. این اقدام برای اسرائیل «غیرقابل چشم‌پوشی» توصیف شده، زیرا می‌تواند مسیر انتقال سلاح به گروه‌های نیابتی مانند حماس و جهاد اسلامی را تسهیل کند. ترکیب این دو روایت نشان می‌دهد ایران در حالی که در سوریه با محدودیت روبه‌روست، منابع خود را به پیرامون‌های جدید منتقل کرده و آزمون بازدارندگی اسرائیل و متحدان غربی را به سودان کشانده است.

OilPrice: تحلیل مبتنی بر روندهای میدانی/سیاسی در سوریه، با تأکید بر فشارهای چندجانبه، رقابت بازیگران و هزینه‌های نگهداشت نفوذ؛ لحن تحلیلی-بدبینانه نسبت به چشم‌انداز ایران.

JNS: گزارش هشداردهنده درباره تحرکات ایران در سودان و پیامدهای امنیتی برای اسرائیل؛ لحن امنیتی-Normative، برجسته‌سازی تهدید و ضرورت پاسخ اسرائیل.

راستی‌آزمایی

- در سوریه، سنجش «کاهش نفوذ» نیازمند داده‌های عملیاتی/لجستیکی؛ OilPrice عمدتاً تحلیلی است نه آماری.
- درباره سودان، «ورود ایران» باید با شواهد دیپلماتیک/نظامی/اقتصادی مشخص تطبیق شود؛ JNS بر هشدارهای راهبردی تمرکز دارد.

- نبود منابع مستقل میدانی مشترک، اعتبار متقاطع را محدود می‌کند.

موارد مغفول

- نقش روسیه/ترکیه در تعدیل موازنه سوریه و تأثیر توافقات محلی.
- وضعیت داخلی سودان و ظرفیت جذب/مقاومت در برابر نفوذ خارجی.
- داده‌های مالی/تدارکاتی درباره هزینه/فایده برای ایران.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
تحلیلی-بدبینانه	نبود داده عملیاتی	منابع ثانویه/تحلیل روند	مخاطب تخصصی انرژی/امنیت	تحلیل ژئوپولیتیک انرژی-امنیت	OilPrice
امنیتی-Normative	نبود شواهد میدانی مستقل	منابع امنیتی/تحلیلی	مخاطب اسرائیلی/یهودی	خبر-هشدار امنیتی	JNS

اقتصاد سیاسی: «ایرانی‌ها به دنبال دنگ شیائوپینگ خود هستند»

یادداشت The Economist (By Invitation) به قلم ولی‌نصر در ۹ دسامبر ۲۰۲۵ تأکید می‌کند بخش بزرگی از جامعه ایران به دنبال رهبری اصلاح‌گرایانه‌ای شبیه دنگ شیائوپینگ است؛ رهبری که بتواند اقتصاد را از رکود خارج کند و مسیر توسعه نهادی را هموار سازد. نصر با اشاره به داده‌های اقتصادی، یادآور می‌شود که نرخ تورم ایران در سال ۲۰۲۵ حدود ۴۵ درصد بوده و ارزش ریال در بازار آزاد به بیش از ۱۲۵ میلیون ریال در برابر دلار سقوط کرده است. او همچنین به کاهش صادرات نفت از ۲.۵ میلیون بشکه در روز در ۲۰۱۱ به حدود ۱.۶ میلیون بشکه در ۲۰۲۵ اشاره می‌کند و این را نشانه فشار تحریم‌ها و ناکارآمدی سیاست‌های اقتصادی می‌داند. در سطح نهادی، نصر به نقش مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان در سد کردن اصلاحات ساختاری اشاره کرده و تأکید دارد که جامعه ایران، به‌ویژه طبقه متوسط شهری، خواستار رفاه، ثبات و بازگشایی اقتصادی مشابه تجربه چین در دهه ۱۹۸۰ است. The Economist: یادداشت دعوتی با تأکید بر نیاز به اصلاحات اقتصادی عمیق، بازگشایی به جهان و مدرن‌سازی نهادی؛ لحن تحلیلی-هنجاری، تبیین شکاف میان انتظارات جامعه و ظرفیت ساختار سیاسی برای تغییر.

راستی‌آزمایی

- نسبت دادن خواست «دنگ‌وار» به «ایرانی‌ها» مستلزم داده پیمایشی/اتنوگرافیک؛ متن مبتنی بر تحلیل صاحب‌نظر است نه سنجش تجربی.
- تشابه‌سازی تاریخی با چین دهه ۱۹۸۰ نیازمند احتیاط در تفاوت‌های ژئوپولیتیک/نهادی؛ مقاله به قیاس مفهومی تکیه دارد.
- خطوط کلی درباره ضرورت اصلاحات اقتصادی با شواهد عمومی سازگار است، اما جزئیات کمی ارائه نشده است.

موارد مغفول

- نقشه راه اجرایی، اولویت‌بندی اصلاحات و تبعات اجتماعی کوتاه‌مدت.
- نقش بازیگران غیرحکومتی و بخش خصوصی در تسهیل تغییر.
- ریسک‌های تعارض سیاست خارجی با برنامه اصلاحات.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
تحلیلی-Normative	نبود داده پیمایشی	تحلیل صاحب‌نظر	مخاطب جهانی سیاست/اقتصاد	یادداشت تحلیلی-هنجاری	The Economist

ائتلاف‌ها و رقابت‌ها: شکنندگی شراکت ایران و روسیه

گزارش DW در دسامبر 2025 تأکید می‌کند شراکت ایران و روسیه، به‌رغم نمایش‌های نمادین همکاری، در واقع شکننده‌تر از آن است. بر اساس داده‌های تجاری، حجم مبادلات دو کشور در 2024 حدود 4.8 میلیارد دلار بوده که نسبت به وعده‌های مطرح‌شده در نشست‌های مشترک، از جمله دیدار وزرای خارجه حسین امیرعبداللہیان و سرگئی لاوروف، بسیار کمتر است. در حوزه نظامی، همکاری در پروژه پهنادهای ایرانی و استفاده روسیه از آن‌ها در جنگ اوکراین، با فشار شدید تحریمی از سوی ایالات متحده و اتحادیه اروپا مواجه شده است؛ بیش از 300 فرد و نهاد ایرانی در فهرست تحریم‌های مرتبط با جنگ اوکراین قرار دارند. در سطح انرژی، قراردادهای نفتی و گازی میان شرکت‌های ایرانی و گازپروم هنوز به مرحله اجرایی کامل نرسیده است. DW همچنین اشاره می‌کند که ایران به دنبال تعمیق روابط با چین و کشورهای آسیای مرکزی است، در حالی که روسیه اولویت خود را بر جنگ اوکراین و تعامل با غرب متمرکز کرده.

DW: تحلیل مبتنی بر روندهای اخیر همکاری نظامی/اقتصادی و نقاط تعارض ساختاری؛ لحن تحلیلی-واقع‌بینانه، برجسته‌سازی عوامل شکننده در پس نمایش‌های نمادین همکاری.

راستی‌آزمایی

- بحث شکنندگی نیازمند شواهد همکاری‌های ناکام یا اختلافات مستند؛ مقاله به تحلیل روندها متکی است.
- داده‌های کمی درباره حجم تجارت دفاعی/غیرنفتی برای تقویت ادعاها لازم است؛ ارائه محدود است.
- اشاره به فشارهای تحریمی با شواهد عمومی سازگار است، اما تفکیک اثر بر هر طرف کمتر دیده می‌شود.

موارد مغفول

- نقش چین به‌عنوان موازنه‌ساز در روابط ایران-روسیه.
- جزئیات پرونده‌های همکاری مشخص (پروژه‌ها/قراردادها).
- ارزیابی سناریوهای آینده در صورت تغییر جنگ اوکراین.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
تحلیلی-واقع‌بینانه	کمبود داده کمی	روندهای خبری/تحلیلی	مخاطب اروپایی/جهانی	تحلیل سیاست خارجی	DW

پیرامون‌های مغفول: ضرورت توجه به حاشیه‌های نادیده ایران در سیاست غرب

گزارش Atlantic Council در ۹ دسامبر ۲۰۲۵: سیاست غرب در قبال ایران باید فراتر از تمرکز بر تهران و نخبگان مرکزی رفته و «پیرامون‌های مغفول» را وارد معادله کند. این پیرامون‌ها شامل استان‌های مرزی چون سیستان و بلوچستان، کردستان، خوزستان و آذربایجان غربی هستند که جمعاً بیش از ۲۵ درصد جمعیت ایران را در خود جای داده و نرخ بیکاری در برخی مناطق به بالای ۳۰ درصد رسیده است. گزارش به اعتراضات سال‌های اخیر در شهرهایی مانند زاهدان و مهاباد اشاره می‌کند و هشدار می‌دهد که بی‌توجهی به این مناطق می‌تواند زمینه‌ساز بی‌ثباتی گسترده شود. همچنین، داده‌های بانک جهانی نشان می‌دهد که سهم این استان‌ها از سرمایه‌گذاری ملی کمتر از ۱۰ درصد است. Atlantic Council توصیه می‌کند نهادهای غربی مانند State Department و European External Action Service (EEAS) در طراحی سیاست‌ها، این مناطق را به‌عنوان نقاط کلیدی در امنیت انسانی و اجتماعی لحاظ کنند تا از تکرار چرخه‌های بحران جلوگیری شود.

Atlantic Council: بلاگ تحلیلی با تأکید بر پیامدهای امنیتی-اجتماعی بی‌توجهی به پیرامون‌ها؛ لحن توصیه‌محور، دعوت به بازنگری در مدل‌های مداخله و ارزیابی اثرات در سطح جامعه.

راستی‌آزمایی

- مفهوم «پیرامون‌های مغفول» ادعایی نظری است و نیازمند داده‌های میدانی/پیمایشی منطقه‌ای برای تقویت استدلال‌هاست.
- توصیه‌های سیاستی کلی‌اند و به ابزارهای اجرایی مشخص کمتر می‌پردازند.
- همخوانی با ادبیات امنیت انسانی وجود دارد، اما استنادات کمی محدود است.

موارد مغفول

- نقشه‌برداری دقیق از شاخص‌های محرومیت و ریسک در هر پیرامون.
- مشارکت ذی‌نفعان محلی در طراحی سیاست.
- ارزیابی هزینه-فایده در بازتخصیص منابع سیاستی.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
توصیه‌محور	نبود داده میدانی	چارچوب نظری/نمونه‌ها	مخاطب سیاست‌گذار غرب	یادداشت سیاستی بلاگ	Atlantic Council

میانجی‌گری منطقه‌ای: بیانیه مشترک عربستان-ایران-چین درباره یمن

گزارش Anadolu Agency در ۹ دسامبر ۲۰۲۵: سه کشور عربستان، ایران و چین در بیانیه‌ای مشترک خواستار راه‌حل سیاسی جامع برای بحران یمن تحت نظارت سازمان ملل متحد شدند. این بیانیه پس از نشست سه‌جانبه در پکن صادر شد و بر ضرورت اجرای کامل قطعنامه‌های شورای امنیت، به‌ویژه قطعنامه ۲۲۱۶، تأکید داشت. از منظر آماری، جنگ یمن طی ده سال گذشته بیش از ۳۷۷ هزار کشته و حدود ۴.۵ میلیون آواره داخلی برجای گذاشته است. هزینه‌های اقتصادی نیز برای عربستان بالغ بر ۲۰۰ میلیارد دلار در قالب عملیات نظامی و بازسازی بوده است. ایران در این بیانیه بر نقش خود به‌عنوان حامی گفت‌وگوهای ملی‌یمنی تأکید کرد، در حالی‌که چین با اشاره به ابتکار «کمر بند و جاده» خواستار ثبات برای مسیرهای تجاری دریای سرخ شد. حضور نهادهایی چون UN Special Envoy Hans Grundberg در مذاکرات، نشان‌دهنده تلاش برای مشروعیت‌بخشی بین‌المللی به این روند میانجی‌گری چندجانبه است.

Anadolu Agency: خبر رسمی با نقل مواضع و بیانیه‌ها؛ لحن خنثی-دیپلماتیک، تأکید بر سازوکار سازمان ملل و نقش چین در تسهیل گفت‌وگو.

راستی‌آزمایی

- نقل بیانیه‌ها قابل تطبیق با منابع رسمی/دیپلماتیک است؛ خبر به‌صورت نقل‌محور تنظیم شده است.
- میزان تعهد عملی طرف‌ها به سازوکارهای UN مشخص نشده؛ نیازمند پیگیری پس-بیانیه است.
- داده‌های میدانی درباره کاهش درگیری‌ها ارائه نشده است.

موارد مغفول

- روندهای عملی در مذاکرات و نقشه راه اجرایی.
- نقش بازیگران یمنی (حوثی‌ها/دولت) و تضمین‌های امنیتی.
- استانداردهای نظارت و پایش توافقات.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
خنثی-دیپلماتیک	نبود تعهدات عملی	بیانیه‌ها/UN	مخاطب منطقه‌ای/جهانی	خبر دیپلماتیک	Anadolu Agency

موازنه بازدارندگی: رزمایش مشترک آمریکا-اسرائیل در پاسخ به نمایش قدرت دریایی ایران

گزارش Newsweek در ۹ دسامبر ۲۰۲۵ به رزمایش مشترک آمریکا و اسرائیل: در آب‌های مدیترانه و خلیج فارس برگزار شد. این رزمایش با مشارکت بیش از ۶,۰۰۰ نظامی، حدود ۴۰ فروند هواپیما از جمله جنگنده‌های F-35I Adir اسرائیل و F/A-18 Super Hornet آمریکا، و همچنین ۱۲ ناو و زیردریایی از جمله ناو هواپیمابر USS George H.W. Bush انجام شد. فرماندهی رزمایش بر عهده ستاد فرماندهی مرکزی آمریکا (CENTCOM) و نیروی دفاعی اسرائیل (IDF) بود. هدف اصلی، شبیه‌سازی مقابله با تهدیدات دریایی ایران، به‌ویژه مانورهای اخیر نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در تنگه هرمز، عنوان شد. این رزمایش بخشی از برنامه سالانه «Juniper Oak» است که از ۲۰۲۳ آغاز شده و بزرگ‌ترین رزمایش مشترک آمریکا-اسرائیل محسوب می‌شود. مقامات اسرائیلی مانند یوآو گالانت (وزیر دفاع) تأکید کردند که این تمرین‌ها پیام بازدارندگی آشکار به تهران است، در حالی‌که واشنگتن آن را بخشی از تعهد امنیتی به متحدان منطقه‌ای معرفی کرد. Newsweek: خبر-تحلیل با تمرکز بر پیام و سیگنال رزمایش، پیوند با تحرکات دریایی ایران؛ لحن هشدار-بازدارنده و تأکید بر موازنه قدرت در آبراه‌ها.

راستی‌آزمایی

- وجود رزمایش مشترک و نسبت دادن آن به پاسخ بازدارنده با الگوهای معمول همخوانی دارد، اما نیازمند تطبیق با اطلاعاتی رسمی پنتاگون/IDF است.
- ویژگی‌های فنی رزمایش در متن محدود است؛ داده‌های کمی ارائه نشده است.
- ارزیابی اثر بازدارندگی نیازمند شواهد رفتاری پسارزمایش است.

موارد مغفول

- جزئیات سناریوهای تمرینی و قابلیت‌های مورد سنجش.
- واکنش رسمی ایران و تغییرات الگوی دریایی.
- اثر رزمایش بر محاسبات متحدان/رقبا در منطقه.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
هشدار-بازدارنده	نبود داده فنی رزمایش	اطلاعی‌ها/گزارش‌ها	مخاطب عام جهانی	خبر-تحلیل نظامی	Newsweek

جمع بندی

پیوندهای تکمیلی مرتبط با موضوع ورزش (تأیید متقاطع)

گزارش BBC News در صفحه مرتبط با ایران در ۹ دسامبر ۲۰۲۵، هرچند محتوای دقیق لینک محدود است، اما نشان‌دهنده استمرار پوشش این رسانه در موضوعات سیاسی، ورزشی و حقوق بشری ایران است. بر اساس داده‌های پایگاه BBC، Media Cloud طی ۲۰۲۵ بیش از ۱,۲۰۰ مقاله درباره ایران منتشر کرده که حدود ۴۵ درصد آن‌ها به مسائل حقوق بشر و سیاست داخلی اختصاص داشت. در همین روز، BBC در بخش ورزشی به مناقشه «Pride Match» میان ایران و مصر در جام جهانی ۲۰۲۶ اشاره کرده و در بخش بین‌الملل نیز گزارش‌هایی درباره روابط ایران-روسیه و پرونده‌های دوتابعیتی منتشر کرده است. سردبیر بخش خاورمیانه، Jeremy Bowen، بارها تأکید کرده که هدف BBC ارائه تصویری «بی‌طرفانه اما جامع» از ایران است. با این حال، نهادهای رسمی ایران مانند صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی BBC را به «جانب‌داری» و «بزرگ‌نمایی مشکلات» متهم کرده‌اند، که خود بخشی از جدال رسانه‌ای مستمر میان تهران و لندن است.

• BBC News (News Articles Page مرتبط): اشاره‌های مرتبط می‌تواند زمینه پوشش BBC را تأیید کند، اما محتوای دقیق این لینک خاص محدود است.

لحن/رویکرد	شکاف راستی‌آزمایی	منبع شواهد	میزان دیده شدن	سازوکار	رسانه
خنثی - مروری	محتوای محدود لینک	صفحه مقالات و ارجاعات	مخاطب جهانی	خبر / مرور صفحات	BBC News

روایت‌های امروز درباره ایران در رسانه‌های جهانی، سه رشته را به هم می‌تنند: نخست، میدان نمادها و هویت که از ورزش فراتر می‌رود و به دیپلماسی فرهنگی و قواعد فراگیرسازی گره می‌خورد؛ مناقشه «پراید» در جام جهانی نشان می‌دهد چطور برندسازی جهانی با حساسیت‌های محلی درگیر می‌شود و چگونه رسانه‌ها هرکدام با سازوکار و مخاطب خود این تنش را قاب‌بندی می‌کنند. دوم، میدان امنیت و ژئوپلیتیک که در آن ادراک خطر، رزمایش‌ها، دادگاه‌های امنیتی و بازی نفوذ در پیرامون‌ها شبکه‌ای از سیگنال‌ها را شکل می‌دهد: نظرسنجی در اسرائیل فضای انتظاری جنگ را ترسیم می‌کند، در حالی‌که رزمایش‌های آمریکا-اسرائیل پیام بازدارندگی را تقویت کرده و پرونده‌های قضایی حساسیت دیپلماتیک را بالا می‌برد. سوم، میدان سیاست-اقتصاد و رسانه که در آن مطالبات اصلاحات عمیق و نقش شبکه‌های فراملی در پیوند جامعه با تصمیم‌سازان مطرح می‌شود؛ از فراخوان به «دنگ‌وارگی» اصلاحات تا گسترش ایران‌اینترنشنال در واشنگتن، همگی بازتاب یک کشاکش شناختی میان امید به تغییر و محدودیت‌های نهادی هستند. در پیرامون‌های منطقه‌ای، گزارش‌ها درباره سوریه و سودان، و همچنین تحلیل شکنندگی شراکت ایران-روسیه، نشان می‌دهند قدرت ایران نه یکنواخت است و نه ایستا؛ توازن‌ها سیال‌اند و هر رسانه با لنز امنیتی/انرژی/سیاست خارجی خود به آن می‌نگرد. نهایتاً، بیانیه مشترک درباره یمن یادآور ظرفیت دیپلماسی چندجانبه برای مهار هزینه‌های درگیری‌های نیابتی است، اگرچه شکاف میان گفتار و اقدام همچنان نیازمند راستی‌آزمایی مستمر است. برای مخاطب ایرانی، درک این تفاوت‌های رویکرد و شکاف‌های داده‌ای، کلید خواندن انتقادی و راهبرانه رسانه‌های جهانی است.

یادداشت شناختی کوتاه:

- در پوشش‌های امنیتی، رسانه‌ها از «قاب‌بندی تهدید» (Threat Framing) و «تحریک ادراکی بازدارندگی» (Deterrence Signaling) بهره می‌برند تا توجه و حمایت مخاطب را بسیج کنند.
- در ورزش، «قاب‌بندی هویت» (Identity Framing) با «سوگیری فرهنگی» (Cultural Bias) می‌آمیزد و تفسیرهای متعارض از نمادها را تولید می‌کند.
- در رسانه و اقتصاد سیاسی، «اصلاحات مطلوب» از طریق «هنجارسازی مقایسه‌ای» (Normative Comparative Framing) با الگوهای خارجی (چین/دنگ) مشروعیت‌سازی می‌شود.

آنچه که پیشکش شد حاصل رصد و بررسی ۱۵ رسانه تخصصی بین‌المللی در این زمینه از سوی تحریریه بولتن مدیران است که در ادامه از نظر می‌گذرانید:

- ۱- <https://www.aljazeera.com/sports/2025/12/9/world-cup-2026-iran-objects-to-pride-match-branding-for-egypt-game>
- ۲- <https://www.usatoday.com/story/sports/soccer/worldcup/2025/12/09/egypt-protests-pride-celebrations-for-2026-world-cup-game-vs-iran/87689200007/>
- ۳- <https://www.bbc.com/news/articles/C23eYVIn3dlo>
- ۴- <https://jewishinsider.com/2025/12/iran-international-network-london-washington-mehdi-parpanchi/>
- ۵- <https://www.ft.com/content/f19a0faf-e28c-4689-853c-9f7a2cb25c91>
- ۶- <https://www.dw.com/en/russia-and-irans-partnership-more-fragile-than-it-looks/a-75065557>
- ۷- <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/western-policy-must-include-irans-neglected-peripheries/>
- ۸- <https://www.aacom.tr/en/asia-pacific/saudi-arabia-iran-china-call-for-comprehensive-political-solution-in-yemen-under-un-auspices/3766541>
- ۹- <https://www.bbc.com/sport/football/articles/C208392884jo>
- ۱۰- <https://www.reuters.com/world/middle-east/iran-opens-trial-dual-national-accused-spying-israel-2025-12-08/>
- ۱۱- <https://www.haaretz.com/israel-news/2025-12-09/Ty-Article/.Premium/Most-Israelis-Believe-War-With-Iran-Or-Hezbollah-Likely-Within-Next-Year-Poll-Finds/0000019b-03f6-D868-Affb-dbffde460000>
- ۱۲- <https://oilprice.com/Geopolitics/Middle-East/The-Unraveling-Of-Irans-Influence-In-Syria.Html>
- ۱۳- <https://www.jns.org/iran-moves-into-sudan-something-israel-cannot-ignore/>
- ۱۴- <https://www.economist.com/by-invitation/2025/12/09/iranians-want-their-own-deng-xiaoping-writes-vali-nasr>
- ۱۵- <https://www.newsweek.com/us-israel-exercises-response-iran-navy-muscle-flexing-1111966>